

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

DEMOKRATICKÁ
ŠKOLA

Metodický list

Dezinformace v praxi

Časová náročnost:	30 minut
Cílová skupina:	3. ročník SŠ
Počet studentů:	22
Vzdělávací oblast:	Politologie
Průřezová témata:	Mediální výchova
Klíčové kompetence:	Kompetence občanské Kompetence komunikativní
Pomůcky:	Krátké zprávy
Klíčová slova:	Kritické myšlení, dezinformace
Způsob ověření:	PREZENČNÍ
Autor:	Bc. Jakub Pavlovský

ANOTACE aneb O ČEM JE TATO AKTIVITA?

Aktivita se zaměřuje na praktickou ukázkou toho, jak snadno se šíří dezinformace. Studenti na základě práce se zdroji zjistí, jak snadno se dezinformace dostane do širšího povědomí. Diskuse umožní studentům ujasnit si vlastní postoj k dezinformacím a kritickému vhledu na zprávy, které se k nim dostávají.

CÍLE

Student diskutuje o problémech, které s sebou nesou dezinformace.
Student sdílí nesprávné údaje a zkresluje realitu, následně s obsahem kriticky pracuje.
Student si prakticky vyzkouší snadnost šíření nesprávné informace.

POPIS PRŮBĚHU AKTIVITY aneb JAK NA TO?

Připravíme studentům 5 aktuálních zpráv z domova, stačí perexy. (Já jsem vybral různá témata z posledních dvou dnů, která jsem našel na webu Seznam Zprávy.) Poté je vytištěné na papírku rozdáme 5 studentům, kteří se přihlásí. Pokud by se nepřihlásilo dostatečné množství studentů, nevadí, rozdáme zprávy náhodně. Studenti mají minutu na přečtení zpráv, jejich úkolem je zapamatovat si co nejvíce a co nejpřesnější formulace. Minuta je ideální čas, v dnešní době totiž čtení na internetu věnujeme málo času, často texty jen prolétneme očima (tzv. skimming). Minuta má proto připomínat moderní způsob „čtení“. Následuje tichá pošta, tedy šíření nových informací mezi ostatními. Rozdělíme studenty do pěti skupin, do řady tak, aby si mohli v průběhu šeptat informace. A to následujícím způsobem: 5 studentů s informací to řekne pěti spolužákům, ti následně dalším pěti. V tom bude třída pokračovat, dokud se ke každému nedostane alespoň jedna zpráva. Ti poslední, kteří si zprávu vyslechli, ji nakonec řeknou nahlas a následně si třída společně vyslechne původní znění. Aktivita je ideální jako úvod do tématu kritického myšlení a práce s dezinformacemi.

Ukázka vybraných zpráv, které si studenti měli zapamatovat:

Ze všech streamovacích služeb má Netflix nejvíce předplatitelů na světě. V Indii je ale malým pánem. Tamní diváci totiž upřednostnili služby jako jsou Disney+ či Prime Video. Netflix tam proto zlevnil předplatné o 60 procent.

Bezpečnostní chyba postihla velké i malé firmy. Hackeři teď rychle zkoušejí využít této zranitelnosti k napadení sítí po celém světě, zatímco administrátoři horečně záplatují. Pokus o útok hlásí až polovina firemních sítí v Česku.

U britských očkovacích center se v pondělí tvořily dlouhé fronty. Stalo se tak po výzvách vlády, aby si všichni dospělí nechali dát do konce měsíce posilující dávku. Objednávkový web sotva odolával náporu žádostí.

Česko trápí bytová krize. Nůžky mezi dostupným bydlením a schopností ho měsíčně splácet

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

bez fatálního dopadu na příjem domácnosti se rozevírají. Podle dat některých realitních serverů se zdá, že je tu řešení – sestěhování s rodiči.

Rada Evropské unie ve čtvrtek souhlasila se vstupem Chorvatska do schengenského prostoru. Záhřeb totiž přesvědčil Brusel, že je schopen efektivně spravovat svoji část vnějších hranic evropského bloku.

CO UKÁZALA PRAXE A REFLEXE?

Praxe ukázala, že jde o zábavnou aktivitu, která je navíc poučná a využívá pro své potřeby práci s textem, i když krátkým. Je dobré pořádně vysvětlit pravidla sdílení – první čtenáři zpráv mají své zprávy předat pouze jednou, tím se zvýší pravděpodobnost postupného zkreslení. Každý předává svou zprávu jen jednomu dalšímu člověku, ale každý student může slyšet zpráv víc, nicméně není to nutné. Jinou zprávu si může vyslechnout i ten, kdo byl tím prvním, kdo sdílel svou zprávu.

Jeden student záměrně předal úplně jinou zprávu, než byla napsána na papírku, což se nakonec ukázalo jako dobrý nápad. V běžném světě totiž nemusí docházet pouze k pozměňování existujících zpráv, ale dokonce k vymyšlení si naprosto lživých zpráv. Díky tomu jsme si ukázali, jak je to snadné a jak se tato smyšlená zpráva jednoduše šířila třídou.

Do této aktivity se nechtěl zapojit pouze jeden student, proto jsem ho po jednom ujištění nechal sledovat okolí. Není potřeba studenty nutit. Nicméně ostatní se zapojili s chutí, navíc bylo dobré, že se mohli pohybovat po třídě – to je samozřejmě pěkně zaktivizovalo.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

DEMOKRATICKÁ
ŠKOLA